

een (eerste) anderstalige nieuwkomer in de klas *lager onderwijs*

Ben je op zoek naar leermiddelen Nederlands voor anderstaligen? Of naar materialen om met je klas, school, groep te werken rond welbevinden, wereldburgerschap of diversiteit? Dan ben je bij het [Provinciaal Documentatiecentrum Atlas in Antwerpen of Turnhout](#) aan het juiste adres. Bij docAtlas kun je tijdens de openingsuren zonder afspraak het aanbod aan boeken, leermiddelen en spelmateriaal verkennen en uitlenen. Je krijgt daarbij hulp en advies van de medewerkers. Ook worden er jaarlijks diverse [leeractiviteiten](#) georganiseerd.

Deze materiaalselectie is een proevertje van ons aanbod voor leerkrachten lager onderwijs die (voor het eerst) een anderstalige nieuwkomer in de klas hebben.

Uiteraard is elke kind en klas anders. Wij geven graag advies op maat! Stuur hiervoor een mail naar docatlas@provincieantwerpen.be en schets kort je situatie.

Alle materialen in de lijst kunnen in docAtlas ontleend worden. Informatie over de beschikbaarheid en extra materialen vind je in [de online catalogus](#). docAtlas biedt bovendien enkele vooraf samengestelde [thema's](#) aan, waaronder een onthaalkoffer anderstalige nieuwkomers voor het kleuteronderwijs.

Documentatiecentrum Atlas Antwerpen

Carnotstraat 110
2060 Antwerpen
03 338 71 60

docatlas@provincieantwerpen.be

Documentatiecentrum Atlas Turnhout

Grote Markt 44
2300 Turnhout
014 72 40 20

docatlasturnhout@provincieantwerpen.be

overkoepelend

Geen pANiek : snel op weg met anderstalige nieuwkomers / Lenaerts, Lieve; Wauthier, Yasmine. - Antwerpen: Garant, 2014 - ISBN: 978-90-441-3144-4

URL: <http://www.docatlas.be/paniek>

Vindplaats Antwerpen: ro 6 geen

Vindplaats Turnhout: ro 6 geen

Dit boek wil een wegwijzer zijn voor leerkrachten, coördinatoren en directies die ondersteuning zoeken in hun begeleiding van anderstalige nieuwkomers. De lezer krijgt een groot aantal tips mee, interessante boeken, lesmaterialen en websites, een dvd met praktijkvoorbeelden en veel ander hapklaar materiaal om aan de slag te gaan of om verder te werken met anderstalige nieuwkomers. DocAtlas maakte een selectielijst met materialen bij het boek die online raadpleegbaar is.

Groeiboek anderstalige nieuwkomers: zorg dragen voor anderstalige nieuwkomers in het basisonderwijs /

Onderwijscentrum Brussel. - Brussel: Onderwijscentrum Brussel, 2016.

URL: <https://bit.ly/2njMMCs>

Vindplaats Antwerpen: TAAL 2.1 eena ;

Vindplaats Turnhout: TAAL 2.1 eena

Het Onderwijscentrum Brussel heeft vanuit haar intervisiewerking een handreiking ontwikkeld, met en voor leraren die werken met anderstalige nieuwkomers. Deze bundel leunt aan bij de vorming: 'Een Anderstalige Nieuwkomer? Oh(n)jee!' en kwam tot stand via de samenwerking tussen onderwijsondersteuners, leraren, deskundigen en externe partners. Het dient als 'draaiboek' en biedt steun aan iedereen die zorg wil dragen voor anderstalige nieuwkomers. De opbouw ervan volgt het proces dat een school doorloopt wanneer een anderstalige nieuwkomer zich aanmeldt. Na het algemeen wettelijk kader rond anderstalige nieuwkomers, wordt ingezoomd op de communicatie met de ouders en op de 'plaats' die de anderstalige nieuwkomer toegekend krijgt. Vervolgens komt de pedagogisch-didactische aanpak en ondersteuning aan bod.

Het Welkom Spel: ontdekkingstocht op school voor nieuwkomers & vrienden / Vermeeren, Hannah; Van Der Veken, Carmen; Vandendungen, Martine; De Keyser, Wouter; Dehouwer, Joeri; Vanparys, Katrijn; Schuurmans, Daniëlle. - Turnhout: Thomas More, 2017.

URL: <https://youtu.be/ue02DJXuCRE>

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.5.3 welk ; TAAL 2.8.2 welk ; TAAL 1.8.2 welk

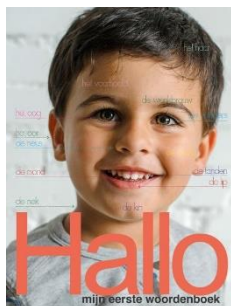
Vindplaats Turnhout: TAAL 2.8.2 welk ; TAAL 1.8.2 welk ;

WEL 2.5.3 welk

Het Welkom Spel werd uitgedacht door studenten van Thomas More op basis van een enquête bij Turnhoutse scholen die naar de noden peilde bij de opvang van anderstalige nieuwkomers.

Het kan gespeeld worden met anderstalige kinderen en hun Nederlandstalige klasgenoten onder begeleiding van de leerkracht. Het spel stimuleert de mondelinge taalvaardigheid door het aanbieden van onder andere schoolse woordenschat en laat nieuwkomers kennismaken met de schoolcultuur bijvoorbeeld de dagindeling. Ten slotte komen ook gedragsregels aan bod. Om het spel tot een goed einde te kunnen brengen moeten alle leerlingen samenwerken.

Nederlands

Hallo : mijn eerste woordenboek / Loudon, Marie-Claire. - Amsterdam: Uitgeverij Ploegsma, 2017. - ISBN: 978-90-216-7710-1
Vindplaats Antwerpen: TAAL 1.5.5 hall

In dit fotowoordenboek staan woorden gegroepeerd rond 18 thema's, zoals groenten, fruit, familie, huis, lichaamsdelen, kinderopvang, school, ... om op een speelse manier woorden aan te brengen en in te oefenen.

Horen, zien en schrijven: NT2-startprogramma voor kinderen die in het Nederlands niet aanspreekbaar zijn. Zeg maar na...! / Mulder-de Vree, Edith. - Rotterdam: Bazalt, 2013.

URL: <http://www.hco.nl/?id=959>

Vindplaats Antwerpen: TAAL 2.2.2 hore

Vindplaats Turnhout: TAAL 2.2.2 hore

Horen, Zien en Schrijven is een NT2-start-programma voor kinderen die in het Nederlands niet aanspreekbaar zijn. Zeg maar na...! is een uitspraakoefeningenboekje met cd om bekend te raken met de Nederlandse klanken in woorden.

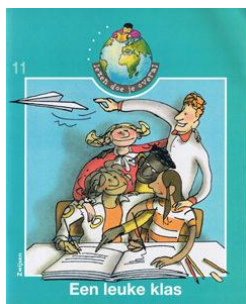

Lezen over grenzen heen : een leestoets in 25 talen : handleiding / Siemonsma, Marion; Sparla, Annemieke. - Rotterdam: Partners Training & Innovatie, 1998. - ISBN: 90-75074-82-4

Vindplaats Antwerpen: TAAL 2.11.1 leze ; TAAL 2.11.1 leze

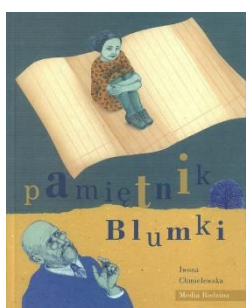
Vindplaats Turnhout: TAAL 2.11.1 leze

Toetsmateriaal om te testen of iemand gealfabetiseerd is. De handleiding bevat achtergrondinformatie over 25 verschillende talen, de uitspraak in het Nederlands en de vertaling van de leesteksten.

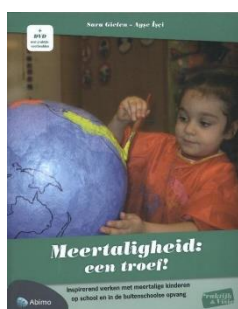
Lezen doe je overal. Handleiding. Een methode aanvankelijk lezen in het Nederlands voor allochtone neveninstromers / Het Projectbureau. - Tilburg: Zwijzen, 1996.- ISBN: 90-276-8563-0.
Vindplaats Antwerpen: TAAL 2.5.2 leze
Vindplaats Turnhout: TAAL 2.5.2 leze

Methode aanvankelijk lezen voor anderstalige kinderen die nooit hebben leren lezen of die hebben leren lezen in een ander schrift. De cursus sluit aan bij 'Veilig leren lezen' maar kan ook apart gebruikt worden.

meertalige prentenboeken

docAtlas beschikt over een uitgebreide collectie meertalige prentenboeken. Bekijk de collectie alvast [online](#) en vraag ons ter plekke of vooraf per [mail](#) om advies!

Meertaligheid : een troef! Inspirerend werken met meertalige kinderen op school en in de buitenschoolse opvang

Gielen, Sara ; Is çı, Ayse. - ISBN13 978-94-6234-346-7 - Sint-Niklaas : Abimo, 2015.
Vindplaats Antwerpen: TAAL 2.12.1 meer
Vindplaats Turnhout: TAAL 2.12.1 meer

Dit handboek is gebaseerd op de uitdagingen en ervaringen die voortvloeiden uit het wetenschappelijk onderbouwde project Thuistaal. Het boek biedt heel concrete handvatten, instrumenten en praktijkvoorbeelden aan om positief om te gaan met de meertalige rijkdom in je school, klas of werking. Het nodigt uit om inspirerend aan de slag te gaan en met je hele team een talenbeleid uit te stippelen. Het boek richt zich tot leerkrachten kleuter- en lager onderwijs, directies en zorgcoördinatoren, begeleiders in de buitenschoolse opvang en pedagogisch begeleiders. Het boek bestaat uit vijf delen. Deel 1: thuistaal binnen een krachtige leeromgeving, deel 2: aan de slag met het team, deel 3: aan de slag in de klas, deel 4: aan de slag in de buitenschoolse opvang en deel 5: aan de slag met ouders.

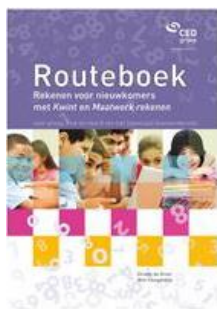

Praatboeken / van der Zee, Joke ; Nales, Barri ; Smit, Jan. - Doetinchem : Edudesk, 2004
docAtlas Antwerpen: TAAL 2.4.3 praa
docAtlas Turnhout: TAAL 2.4.3 praa

Dit is een praktisch trainingsprogramma voor de basisvaardigheden spreken en luisteren, bedoeld voor begeleiding van zowel jonge als oudere kinderen met spraak- en/of taalproblemen en/of een verstandelijk handicap. Het is geen vereiste om te kunnen lezen. Duidelijke illustraties vervangen het geschreven woord. De praatboeken bevatten taalopdrachten en de daarmee samenhangende plak-, knip-, kleur- en speelopdrachten. Elk thema is uitgewerkt op 3 niveaus. Niveau A is voor een beginnend spreek-/taalniveau, voor kinderen die 1- of 2-woordzinnen kunnen gebruiken (Taalontwikkelingsniveau tussen de 2 en 4 jaar). Het luisteren en proberen mee te doen staat

centraal bij dit niveau. Niveau B is voor een meer gedifferentieerd spreektaalniveau, voor kinderen die 3-, 4- en meerwoordzinnen gaan gebruiken. Het meedoen, imiteren en zelf spreken staat hier centraal. De boekjes van Niveau C zijn bedoeld voor kinderen met een meer gevorderd spreektaalniveau, die al langere zinnen kunnen maken. Het zelf doen en zelfstandig verwoorden staan op de voorgrond.

Routeboek : rekenen voor nieuwkomers met de methodes Kwint en Maatwerk rekenen. Voor groep 3 tot en met 8 van het (speciaal) basisonderwijs / de Groot, Dineke ; Hoogendijk, Wim. - ISBN13 978-90-5819-343-8 - Rotterdam : CED-groep, 2016.

Vindplaats Antwerpen: TAAL 2.8.3 rout

Vindplaats Turnhout: TAAL 2.8.3 rout

Hoe geef je rekenonderwijs aan nieuwkomers? Hoe bepaal je hun rekenvaardigheden? Welke toetsen kun je afnemen? Allemaal vragen waarmee u te maken krijgt zodra er nieuwkomers op school komen. Deze uitgave biedt leerkrachten met nieuwkomers handvatten om hun rekenonderwijs goed vorm te geven. Het gaat om leerlingen die instromen in het (speciaal) basisonderwijs. De handleiding maakt gebruik van de bestaande rekenprogramma's Kwint (CED-Groep) en Maatwerk rekenen (Malmberg) en legt duidelijk uit hoe u op een aangepaste manier met deze programma's kunt werken. Je leest wat je in de beginperiode met deze leerlingen kan doen als ze nog heel erg moeten wennen. Verder vind je aanwijzingen om het rekenniveau van de leerlingen vast te stellen. En met welke onderdelen uit Kwint of Maatwerk rekenen de leerlingen vervolgens kunnen gaan oefenen.

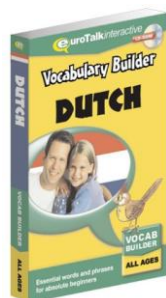

De taaltrap : Nederlands voor anderstalige kinderen / Van der Toorn-Schutte, Jenny. - Amsterdam: Boom, 2014. ISBN: 978-94-6105-249-0

Vindplaats Antwerpen: TAAL 2.2.2 taal

Vindplaats Turnhout: TAAL 2.2.2 taal ; TAAL 2.2.2 taal

De taaltrap kan ingezet worden om nieuwkomers vanaf 8 jaar de schooltaal aan te brengen, nodig om mee te kunnen. Het boek is ingedeeld in 2 niveaus, in het tweede deel worden dezelfde thema's herhaald maar met meer woorden en moeilijkere oefeningen dan in het eerste deel. Naast woordenschatverwerving is er ook aandacht voor eenvoudige grammatica, het westers schrift en rekentaal. Het boek bevat fotomateriaal en 2 audio-cd's waarop verhalen, woorden en teksten zijn ingesproken. Thema's die aan bod komen: alfabet, rekenen, tijd, geld, familie, kleding, wonen, voeding, gezondheid, dieren, beroepen, verkeer, het weer en de natuur.

Vocabulary Builder : leer Nederlands (BE) : essentiële woorden en zinnen voor volstreekte beginners / [s.n.]. - Wuustwezel: CDline, 2011 - ISBN: 978-1-86221-282-4

Vindplaats Antwerpen: TAAL 2.3.2 voca

Vindplaats Turnhout: TAAL 2.3.2 voca

Woordenschatprogramma voor kinderen van 4 tot 12 jaar met 49 hulptalen.

welbevinden

Kinderen zelfrespect leren door middel van spel / Plummer, Deborah M.. - Amsterdam: SWP, 2012. - 159 p.. - ISBN: 978-90-8850-250-7

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.1.2 kind

Kinderen zelfrespect leren door middel van spel behoort tot een serie boeken die gaat over het gebruik van spelletjes om het emotioneel en sociaal welbevinden van kinderen te vergroten. Dit praktische handboek biedt hulp bij het spelen van spelletjes om zelfrespect te ontwikkelen; door theorie over zelfrespect en spel samen te brengen en die te combineren met richtlijnen voor het spelen van een groot aantal niet-competitieve spelletjes. De spelletjes in het boek zijn bedoeld als aanvulling op andere methoden die groepsbegeleiders gebruiken bij een geïntegreerde aanpak om kinderen van vijf tot elf jaar te helpen om een gezond zelfrespect op te bouwen en dat vast te houden en te versterken. De selectie spelletjes weerspiegelt de zeven basiselementen van een gezond zelfrespect - zelfkennis, ik en anderen, zelfacceptatie, onafhankelijkheid, zelfexpressie, zelfvertrouwen, zelfbewustzijn - en stimuleert tot nadenken en discussie. De spelletjes zijn afwisselend fysiek actief en passief, verbaal en non-verbaal, en daardoor ook geschikt voor kinderen met spraak- en/of taalproblemen of lichamelijke handicaps. De auteur biedt ook ideeën hoe de spelletjes aangepast kunnen worden aan specifieke behoeften.

Kinderyogakaarten / Purperhart, Helen. - ISBN13 978-90-77770-20-7 - Derde druk 2011 - De Zaak, 2006

Vindplaats Antwerpen: WEL 2.3.4 kind

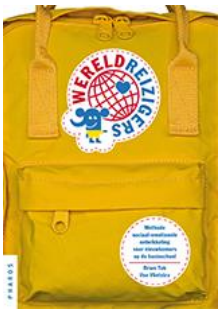
De kinderyogakaarten zijn een middel om het lichaam soepel en sterker te maken, de concentratie te verhogen en zich bewust te worden van de eigen bewegingsmogelijkheden. Op de voorkant van elke kaart staat een tekening van een dier, een eigenschap die kenmerkend is voor dat dier en een vraag om over na te denken. Op de achterkant van elke kaart staan instructies voor een bewegingsoefening. De vraag die onder de affirmatie gesteld wordt, kan een aanleiding zijn voor een gesprek over de gevoelens en/of de eigenschappen die kinderen al dan niet bij zichzelf herkennen. De kaarten kunnen zowel individueel als in groepsverband gebruikt worden. Ze zijn bestemd voor kinderen maar kunnen ook goed gebruikt worden door volwassenen.

Steun bieden aan vluchtelingenkinderen en vluchtelingenjongeren : online cursus (Belgische versie) / Driebergen-Rijsenburg : Augeo, 2017.

Vindplaats: [URL](#)

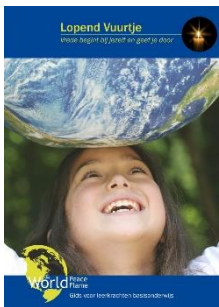
In deze gratis online cursus leer je over stress bij vluchtelingenkinderen en -jongeren en hoe hun natuurlijke veerkracht kan worden bevorderd, zodat ze zich weer veilig voelen en weer kunnen leren. Er is een versie voor leraren basisonderwijs en één voor leraren secundair onderwijs. De e-learning bestaat uit verschillende onderdelen die flexibel en separaat van elkaar kunnen worden gevolgd. Thema's zijn: veiligheid in de klas, in relatie met docent en klasgenoten, emoties, gedrag en grenzen bewaken.

Wereldreizigers: Methode sociaal-emotionele ontwikkeling voor nieuwkomers op de basisschool / Tuk, Bram; Vlietstra, Ilse. - Utrecht: Pharos, 2017.- ISBN: 978-90-75955-85-9
Vindplaats Antwerpen: WEL 2.1.1 were
Vindplaats Turnhout: WEL 2.1.1 were

Wereldreizigers is een methode bestaande uit een groot aantal lessen om in een klas bestaande uit enkel of enkele nieuwkomers aan de slag te gaan rond sociaal-emotionele ontwikkeling op de basisschool. Een eerste hoofdstuk biedt ook actuele achtergrondinformatie over jonge nieuwkomers, zoals vluchtelingenkinderen en Midden- en Oost Europese leerlingen. Voor scholen en klassen met alleen nieuwkomersklassen zijn er 10 thema's te verdelen over ongeveer 20 lessen. Thema's zijn onder andere: wie ben ik, thuis, feesten en andere belangrijke dagen, spel en spelen, vriendschap en afscheid nemen. Het doel is de kinderen op verhaal te laten komen om zo hun veerkracht te versterken. Ook staan er zeven lessen mindfulness in Wereldreizigers die behalve voor nieuwkomersklassen, ook in gewone klassen bruikbaar zijn. Kinderen leren zich te ontspannen, waardoor hun stress vermindert, de sfeer verbetert en hun concentratie toeneemt. Tot slot zijn er nog 4 lessen voor reguliere basisscholen, met meestal maar enkele nieuwkomerskinderen in een klas, die gaan over: leerlingen uit andere landen, elkaar helpen, verhuizen en van school veranderen, en nieuwe leerlingen welkom heten. Ze zijn bijvoorbeeld goed in te passen bij wereldoriëntatie en burgerschap. Ze zijn zo gemaakt dat nieuwkomers zich niet in het middelpunt voelen staan, maar wel het effect hebben dat de nieuwkomer zich indirect extra gesteund voelt.

samenleven

Lopend vuurtje : vrede begint bij jezelf en geef je door / WPF. - Den Haag: Stichting World Peace Flame Foundation, 2016
URL: <http://www.lopendvuurtje.org>
Vindplaats Antwerpen: WBE 2.3 lope ; WBE 3.2 lope

Dit lespakket over vrede ondersteunt leerkrachten in het basisonderwijs om de 'vredige' houding en vaardigheden van kinderen te bevorderen. Het pakket bevat teksten en oefeningen om vrede bespreekbaar te maken in de klas. In deel 1 wordt eerst gekeken naar vredemakers in de wereld. Daarna wordt de overgang gemaakt naar de eigen omgeving en tenslotte naar de innerlijke wereld, de vrede in jezelf. In deel 2 wordt speciale aandacht geschonken aan het werken met kinderen in stressvolle situaties en vluchtelingenkinderen: wat hebben zij nodig? Deel 3 bevat verhalen met een inspirerende boodschap zoals de kracht van samenwerking, vriendschap, moed en doorzettingsvermogen. Alle bestanden behorend bij het pakket, zoals de Goed Nieuw Krant en de Zonnegroet, kun je downloaden zodat je geen pagina's uit het werkboekje hoeft te halen.

Peper en zout : bronnenboek voor intercultureel leren in de basisschool / Ernalsteen, Veerle. - Gent: Steunpunt Intercultureel Onderwijs, 2004. - veelv. gepag.. - ISBN: 90-76232-12-1
Vindplaats Antwerpen: or 3.2.2 pepe ; WBE 5.2 pepe
Vindplaats Turnhout: WBE 5.2 pepe

"Peper en zout" is een bronnenboek voor intercultureel leren in het basisonderwijs en buitengewoon lager onderwijs. Het biedt een brede waaier aan tips om het actief en effectief leren omgaan met diversiteit in de klas te bevorderen. Stimuleren van interactie en benutten

van diversiteit staan hierbij centraal. De ideeën worden uitgewerkt binnen negen thema's. Elk thema bevat activiteiten, voorbeelden en aanbevelingen waar je naar eigen smaak uit kunt plukken. Elk thema begint met een "inleiding" over de betekenis van het thema voor intercultureel leren, een observatievraag en een overzicht. Daarna volgen activiteiten, tips en voorbeelden. Op het einde van elk thema is er plaats voor een korte reflectie en aanvullingen..

Talen op een kier : talensensibilisering voor het basisonderwijs /

Jonckheere, Sofie; De Doncker, Hadewijch; De Smedt, Hilde. - Mechelen: Plantyn, 2009. - ISBN: 978-90-301-9616-7

Vindplaats Antwerpen: TAAL 2.12.3 tale ; TAAL 2.12.3 tale ; TAAL 1.12.3 tale
Vindplaats Turnhout: TAAL 1.12.3 tale

'Talen op een kier, talensensibilisering voor het basisonderwijs' laat kinderen van 5 tot 12 jaar op een leuke manier kennismaken met verschillende talen en culturen. De publicatie bevat 40 volledig uitgewerkte lessen. Telkens beginnend met een korte samenvatting van de inhoud van de les en eindigend met websites voor extra achtergrondinformatie. 'Talen op een kier' kan meteen gebruikt worden in de klas. Het volledige lesverloop staat duidelijk aangegeven. Bijna alle lesfiches kunnen zowel in taalhomogene als in taalheterogene groepen gebruikt worden. Voor elke les worden duidelijke doelstellingen geformuleerd en staat vermeld aan welke ontwikkelingsdoelen en eindtermen gewerkt wordt. De lesfiches zijn ontwikkeld binnen verschillende leergebieden.

communiceren met anderstalige ouders

Taaloverlevingskit / Huis van het Nederlands ; Provincie Vlaams-Brabant. - Leuven : Provincie Vlaams-Brabant, 2013.

Vindplaats Antwerpen: pa 8.2.1 taal
Vindplaats Turnhout: pa 8.2.1 taal

De taaloverlevingskit is er voor anderstalige ouders en bevat 4 zakwoordenboekjes. Het babyzakwoordenboekje is een eerste hulp bij communicatie met Kind & Gezin, de huisarts enz... Het peuterzakwoordenboekje biedt ondersteuning bij de communicatie met kinderdagverblijven en kinderopvangdiensten. Het kleuterzakwoordenboekje helpt anderstalige ouders te communiceren met kinderopvang en kleuterschool. En het kinderzakwoordenboekje ten slotte ondersteunt anderstalige ouders in de communicatie met de school. De zakwoordenboekjes zijn compact, bevatten een aantal kernwoorden en belangrijke zinnen, vertaald naar het Engels en het Frans en zijn voorzien van duidelijke tekeningen en pictogrammen.

klasse

Vertaalfiches Klasse / Klasse. - Klasse, (2016-).

Vindplaats Turnhout: URL

Vindplaats Antwerpen: pa 8.2.1 vert

(NEDERLANDTALIGE BASIS TEKST)
Hoe help je bij het huiswerk van je kind?
1. Wie vertaalt de taak op school? Laat je kind uitleggen wat een taak inhoudt: 'Hoe wil de juf dat je dit maakt?'
2. Maak samen een planning. Spreek af welke taak je kind eerst doet: de vervolgtaak, de dringende, de laatste... 'Zorg ook voor een pauze.'
3. 'Hoeft je kind een probleem?' Probeer hem te helpen. 'Lukt het niet?' Meld het aan de leraar via de schoolagenda.
4. 'Is kind in knel met zijn werk voor school?' Controleer even. Vraag zijn les op. Je ziet fouten in zijn huiswerk? Verbeter ze niet. Uit de fouten van je kind ziet de leraar wat fout loopt.

(VERTALING SPANIS)
¿Cómo ayudar a tu hijo con su tarea escolar?
1. ¿Quién traduce la tarea escolar? ¿Cómo? ¿A qué hijo que explique en qué consiste la tarea? '¿Cómo quiere la maestra que lo haga?'
2. Planifiquen juntos los planes de trabajo. Acuerden con tu hijo qué tarea debe realizar en primer lugar, la más urgente, la más difícil... 'Reservar también una pausa.'
3. '¿Tu hijo tiene algún problema?' Intenta ayudarle. '¿No lo logras?' Comunícate al maestro a través de la agenda escolar.
4. '¿Tu hijo ha terminado su tarea escolar?' Compruébalo. Pregúntale la lección. '¿ves algún error en tu tarea escolar?' '¿No se lo corriges?' Los errores de tu hijo servirán al maestro para ver dónde está el problema.

fiches werden naar de 9 door scholen vaakst aangevraagde talen vertaald: Frans, Duits, Engels, Russisch, Arabisch, Turks, Spaans, Pools en Kroatisch. Alle fiches zijn ook op de website van

Klasse te downloaden (zie link onderaan). Klasse heeft bovendien video's in duidelijk Nederlands gemaakt op basis van verschillende fiches.

Het vrije-tijd-spel / de Schoolbrug vzw [auteur] - de8 vzw. – Borgerhout, 2016.

URL: <https://www.lowan.nl/primair-onderwijs/nieuws/meerjarige-visie-nieuwkomers/>

Vindplaats Antwerpen: pa 8.1.1 vrij

Vindplaats Turnhout: pa 8.1.1 vrij

Het vrije-tijd-spel richt zich tot anderstalige en Nederlandstalige ouders met kinderen van 3 tot 18 jaar.

Door het spel te spelen, verwerven ouders inzichten in het belang van een zinvolle vrijetijdsbesteding. Via herkenbare situaties peilt het spel naar de aanwezige kennis inzake het vrijetijdsaanbod en het belang ervan. Daarnaast bevordert de interactieve en laagdrempelige spelmethodiek het uitwisselen van ideeën. In de handleiding worden daartoe meerdere tips meegegeven aan de (professionele) spelbegeleiders. De tool is interessant voor het onderwijs (vb. ouders die Nederlands leren), het jeugdwelzijnswerk, CLB's of maatschappelijk werk.